ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/26/1102-2180

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	09.07.2026 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	26.05.2026 (inspektsioonis registreeritud 27.05.2026)
Teabevaldaja	Valga Vallavalitsus aadress: Puiestee 8, 68203 Valga e-posti aadress: valga@valga.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxx.xxxxxxxxxx@gmail.ee

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna Valga Vallavalitsus on vaide esitaja juhatanud avalikustatud teabe juurde ning inspektsiooni pädevusse ei kuulu avalikustatud dokumendi juriidilise õiguspärasuse hindamine.
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. 13.05.2026 esitas vaide esitaja Valga Vallavalitsusele teabenõude, milles palus väljastada dokumendi, millest nähtub kellele allub Valga Perekeskuse Kurepesa juhataja Xxxxxx Xxxxxx. Vaide esitaja märkis, et soovib selget vastust, kelle alluvuses Valga Perekeskuse Kurepesa juht töötab, st tema nime ja ametinimetust.
2. 26.05.2026 vastas Valga Vallavalitsus vaide esitaja teabenõudele, et olete samasuguse pöördumise vallavalitsusele teinud 22.04.2026, millele saite vastuse 07.05.2026. Lisaks märkis vallavalitus, et *kuna hallatavate asutuse juhtide uute töölepingute ja*

ametijuhendite vormistamine on pooleli, siis põhineb praegune alluvussuhe vallavalitsuse liikmete vahelisel valdkondade kureerimise jaotusel. Kuna tegemist on dokumendi kavandiga, siis avaliku teabe seaduse § 35 lg 2 punkti 2 alusel seda Teile ei väljastata.

3. Kuna vaide esitaja vallavalitsuse keeldumisega ei nõustunud, siis esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE

Vaide esitaja leiab vaides, et Valga Vallavalitsus on jätnud õigustamatult täitmata tema 13.05.2026 teabenõude. Vaide esitaja märgib vaides, et palus teabenõudes väljastada dokumendi või väljavõtte dokumendist, millest nähtub Valga Vallavalitsuse hallatava asutuse Valga Perekeskus Kurepesa juhataja Xxxxx Xxxxxx otsene alluvussuhe (vahetu juht, tema nimi ja ametinimetus).

Vaide esitaja leiab, et Valga Vallavalitsus ei ole seadusest tulenevast teabenõudele vastamise tähtajast kinni pidanud. Vaide esitaja märgib, et esitas Valga Vallavalitsusele teabenõude 13.05.2026. AvTS § 18 lg 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud teabenõude täitma 5 tööpäeva jooksul. Seega saabus vastamistähtaeg **20. mail 2026**. Valga Vallavalitsus rikkus seadust, jättes tähtaegselt teabenõudele vastamata, samuti ei teavitatud AvTS § 19 alusel teabenõude täitmise tähtaja pikendamisest. Vastus edastati alles pärast tähtaja möödumist, s.o 26.05.2026, ning selle sisuks oli teabe väljastamisest keeldumine.

Valga Vallavalitsus keeldus teabe ja dokumendi väljastamisest põhjendusega, et asutuse juhtide uute töölepingute ja ametijuhendite vormistamine on pooleli ning tegemist on dokumendi kavandiga (AvTS § 35 lg 2 p 2 alusel). Vaide esitaja märgib, et ei ole küsinud vallavalitsuselt uute ametijuhendite või töölepingute kavandeid. Teabenõude esemeks oli **hetkel ametlikult kehtiv** juriidiline alluvussuhe. Avalik-õiguslikus asutuses ei saa eksisteerida olukorda, kus asutuse juhil puudub kehtiv alluvus ja ta töötab „õiguslikus vaakumis“ või kavandi alusel.

Avaliku info kohaselt on Xxxxx Xxxxxx asutuse juhina ametis juba alates 2024. aasta sügisest. Seega on temaga sõlmitud kehtiv tööleping ja talle laieneb ametlik alluvusstruktuur. Kuni uusi ametijuhendeid pole allkirjastatud, on teabevaldaja kohustatud väljastama teabe ja väljavõtted hetkel de jure ja de facto kehtivatest dokumentidest.

Valga Perekeskus Kurepesa põhimääruse kohaselt on tegemist vallavalitsuse hallatava asutusega, mille tegevust juhendab ja koordineerib sotsiaaltöö teenistus. Vallavalitsus viitas oma vastuses, et alluvussuhe põhineb hoopis vallavalitsuse liikmete vahelisel valdkondade kureerimise jaotusel. Nimetatud jaotus on kinnitatud vallavalitsuse kehtiva korraldusega, mis on ametlik ja kehtiv haldusakt, mitte asutusesisene dokumendi kavand. Juhtimissüsteemid ja avaliku raha eest ülalpeetava asutuse vahetu juhi andmed peavad olema avalikud ja läbipaistvad. Vaide esitaja märgib, et ta ei ole pädev tõlgendama, kes on Valga Perekeskus Kurepesa juhataja vahetu juht, seda enam, et dokumendid ei pruugi olla omavahel kooskõlas ning vallavalitsuse viidatud dokumentide kavandid ei ole vaide esitajale kättesaadavad. Vaide esitaja on arvamusel, et hallatava asutuse alluvussuhe peab olema sisuliselt kooskõlas asutuse põhimäärusega ja see peab olema konkreetselt märgitud juhataja töölepingus või ametijuhendis vms sarnases dokumendis, nimetatud küsimus ei saa olla määratud dokumendi kavandiga.

Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspektsioonil:

1. Vaadata läbi käesolev vaie ja tuvastada, et Valga Vallavalitsus on rikkunud avaliku teabe seadust, jättes kinni pidamata 5-tööpäevasest vastamistähtajast ning keeldudes hilisemalt ebaseaduslikult teabe väljastamisest.

2. Teha Valga Vallavalitsusele ettekirjutus vaide esitaja teabenõude täitmiseks, kohustades neid esitama selge vastus (vahetu juhi nimi ja ametinimetus) ning väljavõtte hetkel kehtivast dokument/väljavõte dokumendist, millest alluvussuhe nähtub.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses Andmekaitse Inspektsiooni järelepärimisele selgitas Valga Vallavalitsus, et tagantjärele ei ole võimalik üheselt tuvastada vastamise viibimise põhjust.

Vallavalitsus märgib, et hallatavate asutuste juhtidel on olemas kehtivad töölepingud ja ametijuhendid. Ametijuhend on töölepingu lisa ning ametijuhend ei sisalda vaide esitaja soovitud teavet soovitud sisus, vaid osaliselt. Ametijuhendis on toodud ametikoht, kellele Valga Perekeskus Kurepesa tööalaselt allub **(selleks on sotsiaalvaldkonda kureeriv asevallavanem**). Ametijuhend ei sisalda vahetu juhi nime.

Teabenõude menetlemisel lähtuti asjaolust, et samaaegselt toimus hallatavate asutuste juhtide töölepingute ja ametijuhendite ülevaatamine ning töökorralduslike muudatuste rakendamine. Sellest tulenevalt keskenduti vastuses kehtiva juhtimiskorralduse selgitamisele tervikuna ning dokumentidest ei väljastatud eraldi väljavõtteid.

Vallavalitsuse liikmete vaheline tööjaotus on kinnitatud Valga Vallavalitsuse 08.12.2025 korraldusega nr 390 „Vallavalitsuse liikmete vahelise tööjaotuse kinnitamine“. Nimetatud korraldus on avalik dokument ning kättesaadav avalikus dokumendiregistris

Vaide esitaja esitas vallavalitsusele vaidlustatud teabenõudega samasisulise selgitustaotluse 22.04.2026, millele vastati 07.05.2026 ning vastuses selgitustaotlusele selgitati, et vallavalitsuse liikmete vaheline tööjaotus on kinnitatud Valga Vallavalitsuse 8.12.2025 korraldusega nr 390. Nimetatud korralduses on sätestatud, et sotsiaalvaldkonda kureerib vastava valdkonna asevallavanem.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil või mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud seaduse või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 3 lg 2 lubab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

2. Teabenõue on teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale edastatud taotlus teabe saamiseks ning teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale teabenõude AvTS-s sätestatud korras. Juurdepääs teabele võimaldatakse teabevaldaja poolt kas teabenõude täitmisega või teabe avalikustamisega (AvTS §-id 6-8).

3. AvTS § 9 lg 2 p-ide 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile **dokumentidele**, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama juurdepääsupiirangutest kinnipidamise. Sama paragrahvi lõike 2 p 8 kohaselt on teabevaldja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud mitte andma teadvalt eksitavat teavet, tegelikkusele mittevastavat või ebaõiget teavet ning kontrollima kahtluse korral väljastatava teabe õigsust ja vastavust tegelikkusele.

Teabenõudele vastamine

4. Tulenevalt AvTS § 18 lg-st 1 tuleb teabenõudele vastata viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt arvestatakse teabenõudele vastamise tähtaegu teabenõude registreerimisele järgnevast tööpäevast. Seega hakkas antud juhul teabenõudele vastamise tähtaeg kulgema 14.05.2026 mitte 13.05.2026 ning teabenõudele vastamise tähtajaks oli 21.05.2026. Kuna teabenõudele vastati 26.05.2026, siis rikkus Valga Vallavalitsus seaduses sätestatud teabenõudele vastamise tähtaega. Kuna aga teabenõudele on vastatud, siis on selles osas rikkumine lõppenud ning inspektsioonil puudub alus ettekirjutuse tegemiseks. Lisaks ei oleks see ka võimalik kuna ettekirjutusega ei ole võimalik tagantjärgi vallavalitsust kohustada vaide esitaja teabenõudele tähtaegselt vastama.

5. 13.05.2026 teabenõudes palus vaide esitaja esitada dokumendi või väljavõtte dokumendist, kust nähtub kellele allub Valga Perekeskuse Kurepesa juhataja Xxxxx Xxxxxx, st **tema nime ja ametinimetust**. Vastuses teabenõudele keeldus vallavalitsus teabenõude täitmisest AvTS § 35 lg 2 p 2 alusel põhjendusega, et hallatavate asutuse juhtide uute töölepingute ja ametijuhendite vormistamine on pooleli, ning lisas, et praegune alluvussuhe põhineb vallavalitsuse liikmete vahelisel valdkondade kureerimise jaotusel. Samas vallavalitsus vaide esitajale soovitud dokumenti ei väljastanud.

6. Andmekaitse Inspektsioon nõustub siinkohal vaide esitajaga selles, et eeltoodud vastus ei ole asjakohane, kuna vaide esitaja küsis hetkel kehtivat dokumenti, millest nähtub (nimeliselt) kellele allub Valga Perekeskuse juhataja, mitte uuendamisel/muutmisel olevaid dokumente.

7. Lisaks märkis vallavalitsus teabenõude vastuses, et vaide esitaja on samasuguse teabenõude esitanud ka 22.04.2026, millele vallavalitsus vastas 07.05.2026. 07.05.2026 vastuses selgitas vallavalitsus vaide esitajale, et vallavalitsuse liikmete vaheline tööjaotus on kinnitatud Valga Vallavalitsuse 08.12.2025 korraldusega nr 390. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on vallavalitsus selgitanud, et nimetatud korraldus on ka valla dokumendiregistris avalik.

8. Samas on vaide esitaja 08.05.2026 vaides märkinud, et talle ei ole eeltoodud korraldusest arusaadav, kellele Valga Perekeskuse Kurepesa juht allub. Väidetavalt on tehtud töölepingus ja ametijuhendis muudatus Valga Perekeskus Kurepesa juhi osas, kes on viidud vallavanema alluvusse, kes aga korralduse nr 390 kohaselt sotsiaalvaldkonda ei kureeri.

9. Siinkohal juhib Andmekaitse Inspektsioon poolte tähelepanu sellele, et nii teabenõude esitamisel kui teabenõudele vastamisel on pooltel nii õigused kui kohustused. Kuna eelnevalt selgitas vallavalitsus vaide esitajale, et vallavalitsuse liikmete vaheline tööjaotus on kinnitatud 08.12.2025 korraldusega 390, siis kui vaide esitaja ei saanud sellest aru või leidis, et eeltoodud korraldusel viitamine ei olnud korrektne või ei sisalda tema polt soovitud teavet, siis oleks tulnud selles osas oma teabenõuet täpsustada ja selgitada, miks eeltoodud korraldusele viitamine vaide esitajat ei rahulda. Antud juhul on vaide esitaja seda küll selgitanud Andmekaitse Inspektsioonile, kuid edastatud dokumentidest ei nähtu, et seda oleks selgitatud ka vallavalitsusele. Siin ei saa inspektsioon olla poolte vahel vahendjaks.

10. Samas ei olnud korrektne ka valla keeldumine teabenõude täitmisest AvTS § 35 lg 2 p 2 alusel, mis lubab kehtestada piirangu dokumendi kavandile kuni selle vastuvõtmiseni, kuna vaide esitaja küsis hetkel kehtivat dokumenti, mitte uuendamisel olevaid dokumente. Kui vallavalitsus soovis selgitada, et töölepingud ja ametijuhendid on

muutmisel ja seal kajatatakse edaspidi alluvussuhe erinevalt hetkel kehtivast korrast, siis ei ole see keelatud, kuid see ei saa olla teabenõude täitmisest keeldumise alus. Seega ei olnud valla keeldumine teabenõude täitmisest viitega lepingute ja ametijuhendite uuendamisele asjakohane ega õiguspärane. Kuna vallavalitsus oli varasemalt vaide esitajale selgitanud, et vallavalitsuse liikmete tööjaotus on reguleeritud korraldusega nr 390, siis oli vallavalitsusel võimalus keelduda teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 1 alusel, et teabenõudjale on taotletav teave juba antud ning teabenõudja ei põhjenda vajadust sama teavet teist korda saada. Antud juhul aga eeltoodud sättele ei ole teabenõude täitmisest keeldumisel tuginetud.

11. Kuna vaide esitaja soovis just nimeliselt teada, kellele allub Valga Perekeskuse Kurepesa juhataja nimeliselt ning valla poolt inspektsioonile edastatud selgituste kohaselt on *ametijuhendis küll toodud välja vastav ametikoht (selleks on sotsiaalvaldkonda kureeriv asevallavanem) kuid mitte ametniku nime*, siis inspektsioonile arusaadavalt Valga Perekodu Kurepesa juhataja tööleping ning ametijuhend ei sisalda teavet kellele **nimeliselt** juhataja allub. Samas vaide esitajale on eelnevalt selgitatud, et vallavalitsuse liikmete tööjaotus on kajastatud korralduses 390, mis sisaldab ka valdkonda kureeriva ametniku nime. Seega on inspektsiooni hinnangul vaide esitajale tema poolt soovitud teave edastatud ja inspektsioonile arusaadavalt vallavalitsusel muud dokumenti selles osas ei ole.

12. Kui vaide esitaja soovis teada, kas töölepingus või ametijuhendis olev alluvussuhe on kooskõlas korraldusega, siis oleks tulnud teabenõudes välja küsida kõik dokumendid, et neid oleks võimalik võrrelda. Siinkohal peab Andmekaitse Inspektsioon ka vajalikus märkida, et see kas eelnimetatud korraldus on vormistatud nõuetekohaselt ning kas selle alusel alluvussuhte kehtestamine on juriidiliselt õiguspärane, selle üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta ja hinnanguid ei anna.

13. Seega saab vallavalitsusele ette heita seda, et teabenõude täitmisest keeldumine ei ole nõuetekohane ega korrektne, kuna teabenõudel vastamisel tuleb lähtuda sellest, mida teabenõudja on soovinud ja keeldumise korral tuleb viidata alustele, miks teabenõudes soovitud teavet ei väljastatud. Kuna aga Andmekaitse Inspektsioonile arusaadavalt on vallavalitsus vaide esitaja tema poolt soovitud ja vallal olemasoleva teabe juurde juhatanud ja selle sisu on vaide esitajale teada, siis ei tee Andmekaitse Inspektsioon Valga vallavalitsusele ettekirjutust, et kohustada vallavalitsust vaide esitaja poolt soovitud dokumenti uuesti väljastama või viitama korrektsele keedumise alusele. HMS § 5 lg 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele.

14. Kuigi vaie jääb rahuldamata, juhib Andmekaitse Inspektsioon veelkord vallavalitsuse tähelepanu sellele, et teabenõudele vastamisel tuleb lähtuda konkreetsest teabenõudja soovist ning keeldumise korral viidata nendele alustele, miks soovitud teavet või dokumenti ei väljastata. Täiendavate selgituste andmine ei ole keelatud, kuid see ei tohi teabenõudjat eksitada.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel